

Na podlagi 24. člena Zakona o Računskem sodišču (v nadaljevanju ZRacS) in 23. člena Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije

izdajam naslednje

PREDHODNO POROČILO

**o opravljeni reviziji porabe proračunskih sredstev za izvajanje nalog
v letih 1996, 1997 in 1998**

**VRHOVNEGA SODIŠČA REPUBLIKE SLOVENIJE -
DELOVNO-SOCIALNEGA ODDELKA**

Številka: 1205-33/99-10

Ljubljana, 30. 12. 1999

VSEBINA

UVOD	3
PRAVNA PODLAGA DELOVANJA	3
ODGOVORNE OSEBE	3
UGOTOVITVE	4
1. OBSEG DELA SODNIKOV IN ODDELKA V LETIH 1997 IN 1998	4
2. VRSTA, ŠTEVILO IN NAČIN REŠEVANJA ZADEV	4
MNENJE	9
DODATEK	10

UVOD

Na Vrhovnem sodišču Republike Slovenije (v nadaljevanju Vrhovno sodišče), Tavčarjeva 9, Ljubljana, smo opravili revizijo porabe proračunskih sredstev za izvajanje nalog v letih 1996, 1997 in 1998 delovno-socialnega oddelka (v nadaljevanju oddelek) na podlagi sklepa o izvedbi revizije št. 1205-33/99-4 z dne 26. 8. 1999.

Revizijo so izvedle revizorke Nevenka Šiško, Irena Vidovič, Monika Rotdajč in Alja Miklič v času od 30.8.1999 do 7.9.1999.

Cilj revizije je bil ugotoviti učinkovitost izvajanja nalog oddelka v letih 1996, 1997 in 1998.

Učinkovitost smo ugotavljali na podlagi:

1. obsega dela sodnikov oddelka
2. vrste, števila in načina reševanja zadev.

PRAVNA PODLAGA DELOVANJA

Pravna podlaga delovanja Vrhovnega sodišča je določena v:

- Ustavi Republike Slovenije
- Zakonu o delovnih in socialnih sodiščih (v nadaljevanju ZDSS)
- Zakonu o sodniški službi (v nadaljevanju ZSS)
- Sodnem redu.

Pristojnosti Vrhovnega sodišča so določene v 106. členu ZS.

Vrhovno sodišče odloča o reviziji in zahtevi za varstvo zakonitosti zoper odločbe delovnih in socialnih sodišč (3. člen ZDSS).

ODGOVORNE OSEBE

Odgovorne osebe na Vrhovnem sodišču so:

namestnik predsednika sodišča

- dr. Janez Novak od 1.1.1996 do 31.12.1996
- Dušan Ogrizek od 1.1.1997 do 16.12.1997

predsednik sodišča

- mag. Mitja Deisinger od 17.12.1997 dalje

vodja delovno-socialnega oddelka

- dr. Janez Novak od 14.12.1994 dalje.

UGOTOVITVE

1. OBSEG DELA SODNIKOV IN ODDELKA V LETIH 1997 IN 1998

Obseg dela sodnikov oddelka v letih 1997 in 1998 smo izračunali na podlagi **meril za ugotavljanje pričakovanega obsega sodnikovega dela, ki jih je sprejel sodni svet dne 12.12.1996**. Merila so bila naslednja: 80 zadev letno na sodnika. Vodji oddelka se prizna do 80 % pričakovanega obsega sodnikovega dela. V letu 1997 so se omenjena merila poskusno izvajala na vseh sodiščih v Republiki Sloveniji. V reviziji smo ta merila **uporabili kot standard** z namenom, da bi na enakih osnovah ugotovili dosežen obseg sodnikovega dela in sodišča v obeh letih.

V letu 1996 je bilo na oddelku zaposlenih 5 sodnikov, oz. 16% vseh sodnikov zaposlenih na Vrhovnem sodišču, v letih 1997 in 1998 pa so bili na tem oddelku zaposleni 4 sodniki oz. 13% vseh sodnikov na Vrhovnem sodišču. Število sodnikov se je zmanjšalo zaradi upokojitve in manjšega pripada zadev.

Na sodišču smo za obe leti za vsakega posameznega sodnika pridobili podatke o številu rešenih zadev v letih 1997 in 1998, o vodenju in prisotnosti. S pomočjo omenjenih meril smo izračunali storilnost za vsakega posameznega sodnika in oddelek.

Storilnost oddelka je v letu 1997 znašala 90,3%, v letu 1998 pa 125,3% glede na merila sodnega sveta. V letu 1997 sodniki niso mogli doseči normativov zaradi premajhnega števila prejetih zadev.

V letu 1997 je le en sodnik dosegel pričakovani obseg dela, in sicer 146,3%, medtem ko je storilnost ostalih sodnikov znašala od 60,0% do 86,3%. V letu 1998 so vsi sodniki presegli pričakovani obseg dela, in sicer od najmanj 11,0% do največ 46,3%.

Analizirali smo tudi odsotnost sodnikov v letih 1997 in 1998. Ugotovili smo, da sodniki v letih 1997 in 1998 niso bili odsotni po več kot 30 dni.

Izračunali smo **koeficient bruto fluktuacije¹ sodnikov** na oddelku v letih 1996, 1997 in 1998. V letu 1996 in 1998 fluktuacije ni bilo, v letu 1997 se je 31.12.1997 upokojil 1 sodnik, tako da je koeficient bruto fluktuacije znašal 0,22. Fluktuacija ni vplivala na učinkovitost dela oddelka.

2. VRSTA, ŠTEVILO IN NAČIN REŠEVANJA ZADEV

Na podlagi podatkov, ki smo jih pridobili iz statističnih poročil o delu oddelka za leta 1996, 1997 in 1998 ter iz sodne statistike ministrstva za pravosodje za omenjena leta, smo analizirali vrsto, število in način reševanja zadev, sodna statistika pa za oddelek ne spremlja časa reševanja zadev. Opravili smo primerjavo med posameznimi leti in ostalimi oddelki na Vrhovnem sodišču.

¹ Koeficient bruto fluktuacije je razmerje med seštevkom prihodov in odhodov v obdobju ter povprečnim številom zaposlenih.

Tabela 1: Potek reševanja zadev na oddelku v času od 1. 1. 1996 do 31. 12. 1998

Ozn. Vp.	Vrsta zadeve	Nerešene zadeve na dan 1.1.	Prejete zadeve	Zadeve v delu	Rešene zadeve	Nerešene zadeve na dan 31.12.
LETO 1996						
R	delegacije, spori o pristojnosti	4	12	16	13	3
R	razne zadeve	0	35	35	32	3
Ips	revizije	158	166	324	195	129
-	zahteve za varstvo zakonitosti	0	1	1	1	0
SKUPAJ v letu 1996		162	214	376	241	135
LETO 1997						
R	delegacije, spori o pristojnosti	3	12	15	14	1
R	razne zadeve	3	34	37	36	1
Ips	revizije	129	208	337	260	77
-	zahteve za varstvo zakonitosti	0	1	1	1	0
SKUPAJ v letu 1997		135	255	390	311	79
LETO 1998						
R	delegacije, spori o pristojnosti	1	28	29	27	2
R	razne zadeve	1	29	30	30	0
Ips	revizije	77	285	362	289	73
-	zahteve za varstvo zakonitosti	0	0	0	0	0
SKUPAJ v letu 1998		79	342	421	346	75

V letu 1996 se je število nerešenih zadev zmanjšalo za 16,7 %, v letu 1997 za 41,5 % in v letu 1998 za 5,1 %, kljub temu, da število prejetih zadev, zadev v delu in rešenih zadev narašča. Največje število zadev (tako nerešenih, prejetih, zadev v delu in rešenih) predstavljajo v vseh treh letih revizije. Njihovo število se iz leta v leto povečuje, zlasti število sporov zaradi prenehanja delovnega razmerja (zaradi izrečenih disciplinskih ukrepov in ker delo delavcev trajno ni potrebno).

V letih 1996 in 1997 je oddelk prejel le po eno zahtevo za varstvo zakonitosti in ju tudi rešil, v letu 1998 pa ni bila vložena nobena zahteva za varstvo zakonitosti.

V letu 1998 se je v primerjavi z letoma 1996 in 1997 povečalo število prejetih delegacij in sporov o pristojnosti, in sicer za 133,3 %. Za omenjene spore je značilno, da jih sodišča ne sprožijo takoj. Čas od vložitve tožbe do sprožitve spora je lahko dokaj dolg, Vrhovno sodišče pa jih rešuje tekoče. Od predložitve spisa do njegove vrnitve sodišču I. stopnje preteče v povprečju en mesec.

Oddelk je v vseh treh letih rešil več zadev, kot jih je v posameznem letu prejel, in sicer v letu 1996 za 12,6 % več, v letu 1997 za 22,0 % več in v letu 1998 za 1,2 % več.

V letu 1996 je oddelek rešil 64,1 % zadev v delu, v letu 1997 jih je rešil 79,7 %, v letu 1998 pa je rešil 82,2 % zadev v delu.

Število prejetih zadev se je v primerjavi z letom 1996 povečalo v letu 1997 za 41 zadev oz. 19,2 %, v letu 1998 pa za 128 zadev oz. 59,8 %.

Tabela 2: Potek reševanja zadev na oddelku v primerjavi s celotnim Vrhovnim sodiščem v času od 1. 1. 1996 do 31. 12. 1998

Število nerešenih zadev se po posameznih letih zmanjšuje. Število prejetih zadev sicer narašča, vendar jih sodniki sproti rešujejo, tako da kot nerešene zadeve na dan 31.12. izkazujejo le zadeve v delu, novo prejete zadeve in neodane zadeve.²

	Nerešene zadeve na dan 1.1.		Prejete zadeve		Zadeve v delu		Rešene zadeve		Nerešene zadeve na dan 31.12	
	število	%	število	%	število	%	število	%	število	%
Leto 1996										
Vrhovno sodišče	5.039	100,0	4.481	100,0	9.520	100,0	3.661	100,0	5.859	100,0
Delovno-socialni oddelek	162	3,2	214	4,8	376	4,0	241	6,6	135	2,3
Leto 1997										
Vrhovno sodišče	5.859	100,0	5.641	100,0	11.500	100,0	3.751	100,0	7.749	100,0
Delovno-socialni oddelek	135	2,3	255	4,5	390	3,4	311	8,3	79	1,0
Leto 1998										
Vrhovno sodišče	3.915	100,0	2.874	100,0	6.789	100,0	3.192	100,0	3.597	100,0
Delovno-socialni oddelek	79	2,0	342	11,9	421	6,2	346	10,8	75	2,1

Opomba: Razlika med stanjem nerešenih zadev na dan 31.12. 1997 in 1.1.1998 je nastala z ustanovitvijo Upravnega sodišča, ki je prevzelo zadeve.

Iz primerjave poteka reševanja zadev na oddelku s celotnim Vrhovnim sodiščem je razvidno, da je delež zadev oddelka tako po številu nerešenih zadev na dan 1.1. in 31.12. ter zadev v delu, v vseh letih neznamenit. Med posameznimi leti se je bolj spreminjal le delež prejetih zadev na oddelku, in sicer od 4,8% v letu 1996 do 11,9% v letu 1998. Narašča tudi število rešenih zadev na oddelku, in sicer od 6,6% v letu 1996 na 10,8% v letu 1998.

Podrobneje smo analizirali število **prejetih izrednih pravnih sredstev** v letih 1996, 1997 in 1998 **po vrstah sporov** (individualni, socialni in kolektivni).

² Neoddane so tiste zadeve, ki še niso razdeljene med sodnike.

Tabela 3: Prejete revizije in zahteve za varstvo zakonitosti v letih 1996, 1997 in 1998

Leto	Individualni delovni spori	Socialni spori	Kolektivni spori	Skupaj
1996	108	58	1	167
1997	188	21	0	209
1998	266	17	2	285

Delež individualnih sporov se iz leta v leto povečuje, delež socialnih sporov pa pada zaradi zmanjšanja števila sporov, katerih predmet je akontacija vojaške pokojnine. Število kolektivnih sporov je zanemarljivo.

Tabela 4: Individualni delovni spori, vloženi na Vrhovno sodišče v letih 1996, 1997 in 1998

Predmet spora	Leto 1996	V %	Leto 1997	V %	Leto 1998	V %
Prenehanje delovnega razmerja						
- prenehanje delovnega razmerja zaradi disciplinskega ukrepa	38	35,2	39	20,8	54	20,4
- 5. in 6. točka I. odst. 100 čl. ZDR	6	5,6	13	6,9	32	12,1
- delo delavcev trajno ni potrebno	7	6,5	19	10,1	25	9,4
- razporeditev na drugo delovno mesto, organizacijo ali kraj	4	3,7	6	3,2	10	3,8
- prenehanja državljanstva oz. delovnega dovoljenja	4	3,7	0	0	12	4,5
Denarni zahtevki						
- plačilo odškodnine	9	8,3	22	11,7	30	11,3
- plačilo plače	0	0	34	18,1	21	7,9
- plačilo odpravnine	4	3,7	7	3,7	9	3,4
Skupaj	72	66,7	140	74,5	194	72,8
Drugo	36	33,3	48	25,5	72	27,2
Skupaj	108	100,0	188	100,0	266	100,0

V vseh treh letih je bilo največ revizij vloženi iz naslova prenehanja delovnega razmerja zaradi disciplinskega ukrepa, in sicer tako po številu kot po strukturi, sledijo jim prenehanja delovnega razmerja po 5. in 6. točki 1. odstavka 100. čl. ZDR³ in trajni presežki. Iz naslova denarnih zahtevkov zaradi plačila odškodnin je bilo največ revizij v letih 1997 in 1998, iz naslova plač pa v letu 1997. Pod druge zadeve smo zajeli npr. denarno nadomestilo med brezposelnostjo, čakanje na delo, ugotovitev poškodbe pri delu, dodelitev stanovanja, priznanje statusa delavca.

³ V 5. točki I. odstavka 100. člena Zakona o delovnih razmerjih (v nadaljevanju ZDR) je določeno, da delavcu preneha delovno razmerje, če je bil neupravičeno odsoten z dela zaporedoma pet delovnih dni in se vrne na delo - z dnem dokončnosti sklepa o prenehanju delovnega razmerja.

V 6. točki I. odstavka 100. člena ZDR je določeno, da delavcu preneha delovno razmerje, če je bil neupravičeno odsoten z dela zaporedoma pet delovnih dni in se ne vrne na delo - s prvim dnem odsotnosti z dela.

Tabela 5: *Način reševanja zahtev za izredna pravna sredstva na oddelku v letih 1996, 1997 in 1998*

Leto	Način rešitve						Skupaj rešenih zadev	
	Zahtevi ugodeno		Zavrnenih zadev		Rešeno na drug način			
	število	%	število	%	število	%	število	%
1996	30	15,4	140	71,8	25	12,8	195	100,0
1997	70	26,9	173	66,6	17	6,5	260	100,0
1998	65	22,5	166	57,4	58	20,1	289	100,0

V vseh treh letih je bilo največ revizij zavrnenih, čeprav je delež zavrnenih zadev, ki je v letu 1996 znašal 71,8 %, padel v letu 1998 na 57,4 %. To pomeni, da revizija ni uspela. Največ revizijam je bilo ugodeno v letu 1997, in sicer 26,9 %.

Največ zadev je Vrhovno sodišče rešilo na drug način v letu 1998, in sicer 20,1%. Pri teh zadevah gre največkrat za bistvene kršitve določil postopka. V letih 1997 in 1998 je bilo dokaj visoko število teh zadev posledica nepopolnih spisov (sodišča niso predložila pooblastil, vročitve niso bile opravljene).

Tabela 6: *Način reševanja zahtev za varstvo zakonitosti na oddelku v letih 1996, 1997 in 1998*

Leto	Način rešitve			Skupaj rešenih zadev
	Zahtevi ugodeno	Zavrnenih zadev	Rešeno na drug način	
1996	0	0	1	1
1997	1	0	0	1
1998	0	0	0	0

V letih 1996 in 1997 sta bili rešeni le po ena zahteva za varstvo zakonitosti, in sicer je bila v letu 1996 rešena na drug način, v letu 1997 pa je bilo zahtevi ugodeno.

Na podlagi ugotovitev opravljene revizije porabe proračunskih sredstev za izvajanje nalog Vrhovnega sodišča Republike Slovenije - delovno-socialnega oddelka v letih 1996, 1997 in 1998 izrekam naslednje

MNENJE

Sodniki oddelka v letu 1997 niso dosegli normativov sodnega sveta, ker ni bilo dovolj prejetih zadev; medtem ko je storilnost oddelka v letu 1998 znašala 125,3 % (zaradi zmanjšanja števila sodnikov). V tem letu so vsi sodniki presegali pričakovani obseg dela in sicer od 11 % do 46,3 %.

Število prejetih zadev sicer narašča, vendar jih sodniki sproti rešujejo, tako da kot nerešene zadeve na dan 31.12. izkazujejo le zadeve v delu, novo prejete zadeve in neodane zadeve. Največje število vseh zadev predstavljajo revizije, predvsem v individualnih delovnih sporih, kjer se njihovo število povečuje, medtem ko število revizij v socialnih sporih pada. Največ individualnih delovnih sporov, vloženih v letih 1996, 1997 in 1998 se nanaša na prenehanje delovnega razmerja zaradi disciplinskega ukrepa in na denarne zahtevke (plačilo plače in odškodnine). Vrhovno sodišče je največ revizij v vseh treh letih zavrnilo in s tem potrdilo odločitve nižjih sodišč.

Pravni pouk: Zoper to predhodno poročilo so po 1. točki 24. člena ZRacS možne pripombe v roku 15 dni od dneva vročitve. Pripombe se pošljejo na Računsko sodišče Republike Slovenije, Prežihova ulica 4, Ljubljana.

Dr. Etelka Korpič Horvat,
namestnica predsednika Računskega sodišča

Vročiti:

1. Vrhovnemu sodišču Republike Slovenije,
Ljubljana, Tavčarjeva 9
2. Arhivu, tu

DODATEK

Uporabljeni predpisi in drugi akti:

- Ustava Republike Slovenije, URS, Uradni list RS/I, št. 33/91 in 42/97
- Zakon o Računskem sodišču, ZRacS, Uradni list RS, št. 48/94
- Zakon o delovnih in socialnih sodiščih, ZDSS, Uradni list RS, št. 19/94
- Zakon o sodniški službi, ZSS, Uradni list RS, št. 19/94, 8/96 in 24/98
- Poslovnik Računskega sodišča Republike Slovenije, Uradni list RS, št. 20/95
- Sodni red, Uradni list RS, št. 17/95, 35/98 in 91/98
- Sodna statistika za leta 1996, 1997 in 1998